แบบรายงานการสร้างนวัตกรรมการศึกษา

Innovation For Thai Education (IFTE)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model

นางสาวชนันท์ธิดา ใจแก้ว

ตำแหน่ง ครู คศ.1

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช 5

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

แบบรายงานการสร้างนวัตกรรมการศึกษา
Innovation For Thai Education (IFTE)
ปีงบประมาณพ.ศ.๒๕๖๙

๑. ชื่อนวัตกรรม

นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model

๒. ชื่อผู้สร้าง

ชื่อ นางสาวชนันท์ธิดา นามสกุล ใจแก้ว ตำแหน่ง ครู คศ.๑
โรงเรียน มูลนิธิมหาราช ๕. สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒
อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โทร๐๕๓ ๒๙๗ ๕๗๐ มือถือ ๐๘๓๐๓๔๐๙๗๕
E-mail address Wassana.jaikaew๒๕๓๖@gmail.com

๓. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

☐ แสวงหานวัตกรรม/แบบอย่างที่ดีจากแหล่งต่างๆ ที่เคยมีผู้สร้างหรือ ทำไว้แล้ว แล้วนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาใหม่ (พัฒนา, ปรับปรุงนวัตกรรมเดิมจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว)

√ สร้าง/พัฒนานวัตกรรมขึ้นใหม่

☐ ต่อยอด พัฒนานวัตกรรมเดิมของตนเองที่เคยทำไว้แล้ว

๔. นวัตกรรม ๕ ด้าน (เลือกเพียง ๑ ด้าน)

☐ ๑. นวัตกรรมพัฒนาทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน ตลาดงาน และ Soft Power **(Soft Power**)

☐ ๒.นวัตกรรมด้านการแนะแนวทางสำหรับผู้เรียน **(Coaching)**

☐ ๓. นวัตกรรมนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริง และเสริมความสามารถด้าน Soft skill ควบคู่กับการพัฒนา **(Stem Education)**

√ ๔. นวัตกรรมด้านการแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา)

(สุขภาพ ๔ มิติ)

☐ ๕. นวัตกรรมด้านการส่งเสริมและ สนับสนุนธนาคารหน่วยกิต **(Credit Bank)**

๕. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ เนื่องจากผู้เรียนในปัจจุบันต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจส่งผลต่อการดูแลสุขภาพ การควบคุมอารมณ์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีแนวทางในการดูแลและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มิใช่มุ่งเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพียงด้านเดียว การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสังเกตพฤติกรรม การเยี่ยมบ้าน การพูดคุยกับผู้ปกครอง และข้อมูลจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งด้านสุขภาพกาย อารมณ์ สังคม ครอบครัว และการเรียนรู้ ผู้เรียนบางส่วนยังควรได้รับการส่งเสริมด้านการดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย การพักผ่อน การจัดการอารมณ์ การสื่อสารเชิงบวก การทำงานร่วมกับผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ และการเลือกปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม โรงเรียนจึงนำ

ประเด็นดังกล่าวมาจัดลำดับความสำคัญ โดยกำหนดให้การเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนเป็นประเด็นเร่งด่วนที่สามารถพัฒนาได้จริงตามบริบทของสถานศึกษา เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต รู้จักดูแลตนเอง รู้เท่าทันปัจจัยเสี่ยง สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

นวัตกรรมนี้จึงได้ออกแบบขึ้นโดยใช้ MAHARAJ Model ร่วมกับกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA เพื่อบูรณาการการเฝ้าระวังและคัดกรองผู้เรียน การสร้างความตระหนักรู้ การพัฒนาทักษะชีวิต การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การส่งเสริมแกนนำและบุคคลต้นแบบ การติดตามประเมินผล และการสร้างความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่าย ส่งผลให้การดูแลผู้เรียนมีความชัดเจน เป็นระบบ และต่อเนื่อง ความสำคัญของนวัตกรรมนี้คือ ช่วยให้สถานศึกษามีรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนที่เชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลกับการจัดกิจกรรมและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม ครูสามารถนำข้อมูลไปใช้วางแผนส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการ ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลผู้เรียนมากขึ้น ขณะที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา

ดังนั้น นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สามารถดูแลตนเอง มีทักษะชีวิตที่จำเป็น มีพฤติกรรมเหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เชิงปริมาณ

๑) เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการส่งเสริมทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผ่านกิจกรรมตามนวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model”

๒) เพื่อให้นักเรียนร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม ครอบคลุมสุขภาพทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา

๓) เพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดูแล ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๖.๒ เชิงคุณภาพ

๑) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่จำเป็น สามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา ควบคุมอารมณ์ สื่อสารเชิงบวก และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๒) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีแบบองค์รวม มีสุขภาวะสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา สามารถดูแลตนเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

๓) เพื่อพัฒนารูปแบบการดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้ MAHARAJ Model เป็นกลไกในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษา

๗. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากร / กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนโรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ จำนวน ๒๑๓ คน

๘. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้

การพัฒนานวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” ผู้พัฒนาได้นำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบกระบวนการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม การส่งเสริมทักษะชีวิต การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ดังนี้

๘.๑ แนวคิดสุขภาวะองค์รวม

การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีจำเป็นต้องคำนึงถึงการพัฒนามนุษย์อย่างรอบด้าน มิได้มุ่งเน้นเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่านั้น ทั้งนี้ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดความหมายของ “สุขภาพ” ว่าเป็นภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม ซึ่งเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล (พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐, ๒๕๕๐)

ดังนั้น นวัตกรรมจึงมุ่งส่งเสริมสุขภาวะของผู้เรียนใน ๔ มิติ ได้แก่ ๑) สุขภาวะทางกาย โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ ออกกำลังกาย พักผ่อนอย่างเพียงพอ และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง ๒) สุขภาวะทางจิต โดยส่งเสริมการรู้จักและจัดการอารมณ์ มีความมั่นใจในตนเอง และสามารถจัดการกับความเครียดได้อย่างเหมาะสม ๓) สุขภาวะทางสังคม โดยส่งเสริมการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีวินัย เคารพกติกา และสร้างสัมพันธภาพที่ดี และ ๔) สุขภาวะทางปัญญา โดยส่งเสริมการคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักไตร่ตรอง แยกแยะข้อมูล ตัดสินใจ และเลือกปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน

๘.๒ แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิต

องค์การอนามัยโลกได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถด้านจิตสังคมที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับความต้องการและความท้าทายในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทักษะชีวิตที่สำคัญประกอบด้วย การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การตระหนักรู้ในตนเอง การเข้าใจผู้อื่น การจัดการกับอารมณ์ และการจัดการกับความเครียด (World Health Organization [WHO], ๑๙๙๗)

นวัตกรรมนี้จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การสื่อสารเชิงบวก การรู้จักและควบคุมอารมณ์ การรู้จักตนเอง การสร้างสัมพันธภาพที่ดี และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ผู้เรียนมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต สามารถดูแลตนเอง ปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมได้

๘.๓ แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีขั้นตอนและวิธีการอย่างเป็นระบบ โดยมีครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลัก และอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกระบวนการสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ๕ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ๒) การคัดกรองนักเรียน ๓) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ๔) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ ๕) การส่งต่อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๙)

นวัตกรรม MAHARAJ Model นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้เป็นพื้นฐานในการเฝ้าระวัง คัดกรอง ติดตาม และดูแลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูและสถานศึกษาสามารถรับรู้สภาพปัญหา ความต้องการ ศักยภาพ และปัจจัยเสี่ยงของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสามารถวางแผนส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข และให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน

๘.๔ แนวคิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

การพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จมิใช่หน้าที่ของสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียว แต่ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน โดย Epstein (๒๐๑๑) เสนอแนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน (School, Family, and Community Partnerships) ซึ่งมองว่าทั้งสามส่วนมีขอบเขตความรับผิดชอบที่เชื่อมโยงและมีอิทธิพลร่วมกันต่อการพัฒนาและความสำเร็จของผู้เรียน

ดังนั้น การดำเนินงานตาม MAHARAJ Model จึงเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้เรียน ทั้งการร่วมให้ข้อมูล การเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยง การร่วมวางแผน การสนับสนุนกิจกรรม การติดตามผล และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของผู้เรียน เพื่อให้การดูแลผู้เรียนเชื่อมโยงทั้งในโรงเรียน บ้าน และชุมชน

๘.๕ แนวคิดการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดูแลผู้เรียน

เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการระบบการศึกษา โดยสามารถสนับสนุนการจัดเก็บ วิเคราะห์ ติดตาม ประเมิน และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ UNESCO (๒๐๒๓) ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของเทคโนโลยีและข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษา การประเมิน และระบบสารสนเทศทางการศึกษา โดยเน้นว่าการใช้เทคโนโลยีควรคำนึงถึงความเหมาะสม ประโยชน์ต่อผู้เรียน ความเสมอภาค และความปลอดภัยของข้อมูล

นวัตกรรมนี้จึงนำเทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลผู้เรียน การคัดกรองและติดตามพฤติกรรม การประเมินสุขภาวะ การเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อออนไลน์และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล รวมถึงการสื่อสารระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานมีความรวดเร็ว เป็นระบบ สามารถตรวจสอบและนำข้อมูลมาใช้วางแผนพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามสภาพจริง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและความเป็นส่วนตัวของข้อมูลผู้เรียนควบคู่กันไป

๘.๖ ทฤษฎีระบบ

ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) ของ von Bertalanffy (๑๙๖๘) มองว่าระบบประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน การเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบหนึ่งย่อมส่งผลต่อองค์ประกอบอื่นและต่อระบบโดยรวม ดังนั้น การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจึงควรพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและสภาพแวดล้อมของระบบอย่างเป็นองค์รวม

ในการพัฒนา MAHARAJ Model ผู้พัฒนาได้นำแนวคิดทฤษฎีระบบมาประยุกต์เป็นกรอบ ปัจจัยนำเข้า (Input) – กระบวนการ (Process) – ผลผลิต/ผลลัพธ์ (Output/Outcome) – ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ปัญหา ความต้องการ และบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา แล้วนำเข้าสู่กระบวนการพัฒนาตามองค์ประกอบของ MAHARAJ Model จากนั้นดำเนินการติดตามและประเมินผล และนำ

ข้อมูลย้อนกลับมาใช้ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นวัตกรรมสามารถพัฒนาได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับสภาพจริง

๘.๗ MAHARAJ Model

MAHARAJ Model เป็นรูปแบบการดำเนินงานที่ผู้พัฒนานวัตกรรมสังเคราะห์ขึ้น จากแนวคิดสุขภาวะองค์รวม แนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิต ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวคิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน แนวคิดการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลสารสนเทศ และทฤษฎีระบบ โดยกำหนดเป็นกระบวนการดำเนินงาน ๗ องค์ประกอบ ได้แก่

M – Monitoring การเฝ้าระวังและติดตาม

เฝ้าระวัง รู้จัก และคัดกรองผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายเพื่อค้นหาความต้องการศักยภาพ และปัจจัยเสี่ยงของผู้เรียน สอดคล้องกับกระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๙)

A – Awareness การสร้างความตระหนักรู้

ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลตนเอง รู้เท่าทันปัจจัยเสี่ยง สามารถวิเคราะห์ผลกระทบและตัดสินใจเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาทักษะชีวิตของ WHO (๑๙๙๗)

H – Healthy Life Skills การพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาวะ

จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตควบคู่กับการส่งเสริมสุขภาวะทางกาย จิต ปัญญา และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดูแลตนเอง แก้ไขปัญหา จัดการอารมณ์ และดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม (พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐, ๒๕๕๐; WHO, ๑๙๙๗)

A – Alliance การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันสนับสนุน ดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียนอย่างรอบด้าน (Epstein, ๒๐๑๑)

R – Role Model การสร้างบุคคลต้นแบบ

ส่งเสริมแกนนำนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และบุคคลต้นแบบที่มีพฤติกรรมเชิงบวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตและนำพฤติกรรมที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้กับตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่อธิบายว่าบุคคลสามารถเรียนรู้พฤติกรรมจากการสังเกตแบบอย่าง (Bandura, ๑๙๗๗)

A – Assessment การประเมินและใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนา

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการวิเคราะห์ วางแผน และปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพจริง (UNESCO, ๒๐๒๓)

J – Joint Responsibility การสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน

ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายตระหนักว่าการดูแลและพัฒนาผู้เรียนเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน โดยทุกฝ่ายมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมดำเนินงาน ร่วมติดตาม และร่วมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างต่อเนื่อง (Epstein, ๒๐๑๑)

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีดังกล่าว จึงนำมาสู่การออกแบบ MAHARAJ Model ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินงานที่เชื่อมโยงการเฝ้าระวัง การสร้างความตระหนัก การพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาวะ การสร้างเครือข่าย การสร้างต้นแบบ การประเมินผล และความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาวะสมดุลทั้งทางกาย จิต ปัญญา และสังคม สามารถดูแลตนเอง ปรับตัว อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม

๙. การออกแบบนวัตกรรม

นวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” หมายถึง กระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีสุขภาวะที่ดีแบบองค์รวม ครอบคลุมสุขภาพทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดูแลตนเอง คิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหา ควบคุมอารมณ์ สื่อสารเชิงบวก อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงในชีวิตประจำวัน โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ได้ออกแบบนวัตกรรมโดยใช้ MAHARAJ Model เป็นรูปแบบการดำเนินงานหลัก บูรณาการกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย รวมทั้งใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบ ต่อเนื่องตรวจสอบได้ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนอย่างยั่งยืน โดยมีขั้นตอนการออกแบบและดำเนินงาน ดังนี้

๙.๑ ขั้นวางแผน (Plan)

โรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัญหา วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา โดยใช้ข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน การสัมภาษณ์นักเรียน การเยี่ยมบ้าน ข้อมูลจากครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้เรียน

จากนั้นโรงเรียนร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แนวทางการพัฒนา แผนกิจกรรม เครื่องมือประเมินผล และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา โดยออกแบบนวัตกรรมภายใต้ MAHARAJ Model ซึ่งเป็นรูปแบบที่เน้นการเฝ้าระวัง คัดกรอง ส่งเสริมทักษะชีวิต พัฒนาสุขภาวะองค์รวม สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๙.๒ ขั้นดำเนินการ (Do)

โรงเรียนดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง MAHARAJ Model เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา โดยมีองค์ประกอบการดำเนินงาน ๗ ด้าน ดังนี้

๑) การเฝ้าระวังและคัดกรองผู้เรียนรายบุคคล (M – Monitoring)

โรงเรียนดำเนินการเฝ้าระวัง คัดกรอง และติดตามผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลไกสำคัญ ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน การพูดคุยกับนักเรียน การเยี่ยมบ้าน และข้อมูลจากผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นสภาพจริงของผู้เรียนทั้งด้านสุขภาพกาย อารมณ์ สังคม ครอบครัว พฤติกรรม และการเรียนรู้

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์แล้ว โรงเรียนจำแนกผู้เรียนตามระดับความต้องการในการดูแล เช่น กลุ่มปกติ กลุ่มควรส่งเสริม กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อวางแผนส่งเสริม ป้องกัน แก้ไข และพัฒนาได้ตรงตามสภาพจริงของแต่ละบุคคล รวมทั้งสามารถติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๒) การสร้างความตระหนักรู้ในการดูแลตนเองและคุณภาพชีวิต (A – Awareness)

โรงเรียนจัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรู้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ครอบคลุมเรื่องการดูแลร่างกาย การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การออกกำลังกาย การพักผ่อน การจัดการอารมณ์ การลดความเครียด การใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การสร้างสัมพันธภาพที่ดี และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิต

การดำเนินงานใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมหน้าเสาธง การอบรมให้ความรู้ การจัดนิทรรศการ การใช้สื่อออนไลน์ แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล หรือ QR Code เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองได้ง่ายและต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง รู้จักดูแลสุขภาพ และเลือกปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

๓) การพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาวะของผู้เรียน (H – Healthy Life Skills)

โรงเรียนมุ่งพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เช่น การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหา การสื่อสารเชิงบวก การควบคุมอารมณ์ การรู้จักตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยง โดยเชื่อมโยงกับการส่งเสริมสุขภาวะทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา

การพัฒนาดำเนินผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมฝึกคิดแก้ปัญหา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมลูกเสือ–เนตรนารี กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกคิด ฝึกตัดสินใจ ฝึกควบคุมอารมณ์ และเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

๔) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (A – Alliance)

การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนให้เกิดผลอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โรงเรียนจึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หน่วยงานสาธารณสุข สถานีตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันดูแล ส่งเสริม ป้องกัน และพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน

โรงเรียนดำเนินงานผ่านการประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้านนักเรียน การประสานงานกับภาคีเครือข่าย การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและทักษะชีวิตร่วมกับชุมชน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว เพื่อให้สามารถดูแลนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดและตรงตามความต้องการของผู้เรียน

๕) การพัฒนาแกนนำนักเรียนและบุคคลต้นแบบที่ดี (R – Role Model)

โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในการดูแลตนเอง การมีวินัย การใช้ชีวิตอย่างสร้างสรรค์ การมีจิตอาสา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

อย่างมีความสุข โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีความรับผิดชอบ มีภาวะผู้นำ มีทักษะการสื่อสาร และมีความพร้อมในการช่วยเหลือเพื่อน เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมของโรงเรียน

นักเรียนแกนนำได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการทำงานเป็นทีม การสื่อสารเชิงบวก การเป็นผู้นำกิจกรรม การให้คำแนะนำเพื่อน และการเป็นต้นแบบด้านสุขภาวะที่ดี เช่น การออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การจัดการอารมณ์ และการมีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งช่วยสร้างวัฒนธรรมที่ดีในโรงเรียนและส่งเสริมให้เพื่อนนักเรียนเกิดการเรียนรู้จากแบบอย่างใกล้ตัว

๖) การติดตาม ประเมินผล และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนา (A – Assessment)

โรงเรียนดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบความก้าวหน้า ผลสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินทักษะชีวิต แบบประเมินสุขภาวะ แบบประเมินความพึงพอใจ การสรุปผลกิจกรรม การสัมภาษณ์ผู้เรียน ครู และผู้ปกครอง รวมทั้งข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะถูกนำมาวิเคราะห์ สะท้อนผล และใช้เป็นฐานในการปรับปรุงกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เรียน โรงเรียนยึดหลักการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนางาน เพื่อให้การดำเนินงานไม่หยุดอยู่เพียงการจัดกิจกรรม แต่เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถตรวจสอบได้ และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

๗) การสร้างความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่าย (J – Joint Responsibility)

การเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียนจะประสบความสำเร็จได้เมื่อทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และภาคีเครือข่าย โดยแต่ละฝ่ายมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนในการร่วมกันดูแล ส่งเสริม ป้องกัน และพัฒนาผู้เรียน

ผู้บริหารทำหน้าที่กำหนดนโยบาย สนับสนุนทรัพยากร และกำกับติดตาม ครูทำหน้าที่ดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตและสุขภาวะ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลตนเองและเพื่อน ผู้ปกครองร่วมอบรมดูแลบุตรหลาน ส่วนชุมชนและภาคีเครือข่ายสนับสนุนข้อมูล ทรัพยากร ความรู้ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เมื่อทุกฝ่ายมีเป้าหมายร่วมกัน จะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนเกิดความเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

๓. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check)

โรงเรียนดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การประเมินผลกิจกรรม การรวบรวมข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การประเมินทักษะชีวิตและสุขภาวะของผู้เรียน และการรับฟังความคิดเห็นจากครู ผู้ปกครอง นักเรียน และภาคีเครือข่าย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

ผลการประเมินช่วยให้โรงเรียนทราบถึงจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน รวมทั้งสามารถกำหนดแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔. ขั้นปรับปรุงพัฒนา (Act)

จากผลการประเมิน โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยปรับรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตและสุขภาวะใน ๔ มิติ พัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยี และข้อมูลสารสนเทศในการติดตามดูแลผู้เรียน รวมทั้งขยายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน

การดำเนินงานตามวงจร PDCA ร่วมกับ MAHARAJ Model ทำให้สถานศึกษามีรูปแบบการเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียนที่ชัดเจน เป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ได้จริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่จำเป็น มีสุขภาวะที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา สามารถดูแลตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

๑๐. วิธีดำเนินการ

การดำเนินงานนวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม ให้มีทักษะชีวิตที่จำเป็น มีสุขภาวะที่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม ครอบคลุมสุขภาพ ๔ มิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา โดยโรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ได้บูรณาการการดำเนินงานตามแนวคิด MAHARAJ Model ร่วมกับกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA (Plan–Do–Check–Act) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบ ต่อเนื่อง ตรวจสอบได้ และสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน
โดยใช้ MAHARAJ Model ร่วมกับกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA

กรอบแนวคิด MAHARAJ Model เป็นการบูรณาการกระบวนการเสริมสร้างทักษะชีวิต การดูแลช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริมสุขภาวะ ๔ มิติ การใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี การสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วน และการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดูแลตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

๑. ขั้นการวางแผน (Plan)

โรงเรียนดำเนินการศึกษาสภาพปัญหา วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การสังเกตพฤติกรรมของครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา แบบประเมินพฤติกรรม การเยี่ยมบ้าน ข้อมูลจากผู้ปกครอง และข้อมูลจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตของผู้เรียน กำหนดแนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนการดำเนินกิจกรรม เครื่องมือประเมินผล และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม ครอบคลุมสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา โดยออกแบบการดำเนินงานภายใต้ MAHARAJ Model เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

กำหนดแนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด แผนการดำเนินกิจกรรม เครื่องมือประเมินผล และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

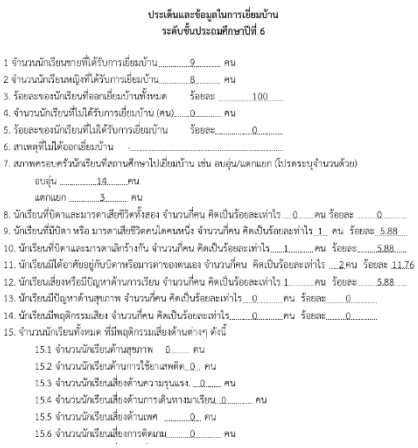
๒. ขั้นการดำเนินงาน (Do)

โรงเรียนดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง MAHARAJ Model เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตของผู้เรียน โดยเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย โดยรูปแบบ MAHARAJ Model ประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ ๗ องค์ประกอบ ได้แก่

๒.๑ M – Monitoring การเฝ้าระวังและคัดกรองผู้เรียนรายบุคคล

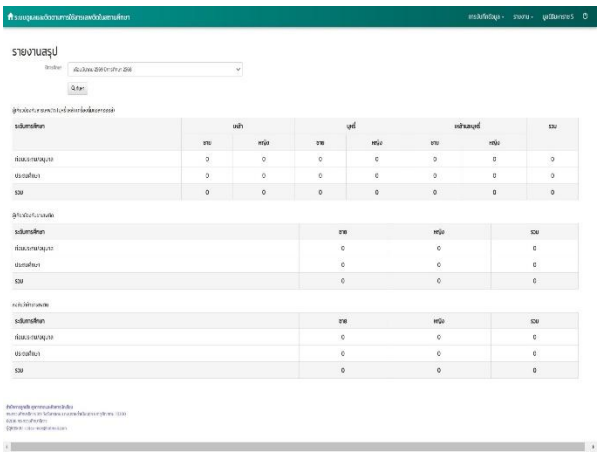
โรงเรียนดำเนินการเฝ้าระวัง คัดกรอง และติดตามผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน การสัมภาษณ์นักเรียน การเยี่ยมบ้าน และข้อมูลจากผู้ปกครอง เพื่อให้เห็นสภาพจริงของผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ครอบครัว พฤติกรรม และการเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์และจำแนกผู้เรียนตามความต้องการในการส่งเสริม ดูแล และช่วยเหลือ เช่น กลุ่มปกติ กลุ่มควรส่งเสริม กลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถวางแผนพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการของแต่ละบุคคล

ประเด็นและข้อมูลในการเยี่ยมบ้าน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1 จำนวนนักเรียนชายที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน 9 คน
2 จำนวนนักเรียนหญิงที่ได้รับการเยี่ยมบ้าน 8 คน
3. ร้อยละของนักเรียนที่ออกเยี่ยมบ้านทั้งหมด ร้อยละ 100
4. จำนวนนักเรียนที่ไม่ได้รับการเยี่ยมบ้าน (คน) 0 คน
5. ร้อยละของนักเรียนที่ไม่ได้รับการเยี่ยมบ้าน ร้อยละ 0
6. สาเหตุที่ไม่ได้ออกเยี่ยมบ้าน -
7. สภาพครอบครัวนักเรียนที่ครูไปเยี่ยมบ้าน เช่น จบคู่/แตกแยก (โปรดระบุจำนวนด้วย)
จบคู่ 14 คน
แตกแยก 3 คน
8. นักเรียนที่มีบิดาและมารดาเสียชีวิตทั้งสอง จำนวนกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร 0 คน ร้อยละ 0
9. นักเรียนที่มีบิดา หรือ มารดาเสียชีวิตคนใดคนหนึ่ง จำนวนกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร 1 คน ร้อยละ 5.88
10. นักเรียนที่บิดาและมารดาเลิกร้างกัน จำนวนกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร 1 คน ร้อยละ 5.88
11. นักเรียนมีได้อาศัยอยู่กับบิดามารดาของตนเอง จำนวนกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร 2 คน ร้อยละ 11.76
12. นักเรียนเสี่ยงหรือมีปัญหาด้านการเรียน จำนวนกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร 1 คน ร้อยละ 5.88
13. นักเรียนมีปัญหาด้านสุขภาพ จำนวนกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร 0 คน ร้อยละ 0
14. นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยง จำนวนกี่คน คิดเป็นร้อยละเท่าไร 0 คน ร้อยละ 0
15. จำนวนนักเรียนทั้งหมด ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงด้านต่างๆ ดังนี้
15.1 จำนวนนักเรียนด้านสุขภาพ 0 คน
15.2 จำนวนนักเรียนด้านการใช้ยาเสพติด 0 คน
15.3 จำนวนนักเรียนเสี่ยงด้านความรุนแรง 0 คน
15.4 จำนวนนักเรียนเสี่ยงด้านการเดินทางมาเรียน 0 คน
15.5 จำนวนนักเรียนเสี่ยงด้านเพศ 0 คน
15.6 จำนวนนักเรียนเสี่ยงการตั้งครรภ์ 0 คน

ดำเนินการเฝ้าระวัง คัดกรอง และติดตามผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการเยี่ยมบ้านนักเรียน

๒.๒ A – Awareness การสร้างความตระหนักรู้ในการดูแลตนเอง

โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการดูแลตนเองและการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม ครอบคลุมการดูแลสุขภาพกาย การจัดการอารมณ์และความเครียด การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ และการรู้เท่าทันปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลต่อคุณภาพชีวิต การดำเนินงานใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมหน้าเสาธง การอบรมให้ความรู้ การจัดนิทรรศการ การใช้สื่อออนไลน์ แหล่งเรียนรู้ดิจิทัล QR Code หรือสื่อเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในการดูแลตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการดูแลตนเองและการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม

๒.๓ H – Healthy Life Skills การพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาวะ

โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหา การควบคุมอารมณ์ การสื่อสารเชิงบวก การทำงานร่วมกับผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเอง และการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง ควบคู่กับการส่งเสริมสุขภาวะทั้ง ๔ มิติ กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมลูกเสือ–เนตรนารี กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมฝึกคิดแก้ปัญหา และกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกคิด ฝึกตัดสินใจ ฝึกควบคุมอารมณ์ และเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา ได้แก่ กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมลูกเสือ–เนตรนารี กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ

๒.๔ A – Alliance การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

โรงเรียนสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันดูแล ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยมีผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน หน่วยงานสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วม การดำเนินงานประกอบด้วยการประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้านนักเรียน การประสานงานกับเครือข่ายในชุมชน การเชิญวิทยากรหรือหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว เพื่อให้การดูแลผู้เรียนเป็นไปอย่างใกล้ชิด ต่อเนื่อง และเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

โรงเรียนจัดการประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้านนักเรียน การประสานงานกับเครือข่ายในชุมชน การเชิญวิทยากรหรือหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้

๒.๕ R – Role Model การส่งเสริมแกนนำและบุคคลต้นแบบ

โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำและนักเรียนที่มีพฤติกรรมเหมาะสมเป็นแบบอย่างที่ดีในการดูแลตนเอง การมีวินัย การใช้ชีวิตอย่างสร้างสรรค์ การมีจิตอาสา การทำงานเป็นทีม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นักเรียนแกนนำได้รับการพัฒนาให้มีทักษะการสื่อสาร การเป็นผู้นำกิจกรรม การช่วยเหลือเพื่อน การเป็นแบบอย่างด้านสุขภาวะที่ดี และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เพื่อนนักเรียนเกิดการเรียนรู้จากแบบอย่างใกล้ตัว และร่วมกันสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่ดี ปลอดภัย และเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

๒.๖ A – Assessment การติดตาม ประเมินผล และใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนา

โรงเรียนดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินทักษะชีวิต แบบประเมินสุขภาวะ แบบประเมินความพึงพอใจ การสรุปผลกิจกรรม ข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย ข้อมูลที่ได้จากการประเมินถูกนำมาวิเคราะห์ สะท้อนผล และใช้เป็นฐานในการปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพจริงของสถานศึกษาและผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ตรวจสอบได้ และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๗ J – Joint Responsibility การสร้างความรับผิดชอบร่วมกันของทุกฝ่าย

โรงเรียนส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกันในการดูแล ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และภาคีเครือข่าย โดยแต่ละฝ่ายมีบทบาทหน้าที่ชัดเจนและทำงานไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารทำหน้าที่กำหนดนโยบาย สนับสนุนทรัพยากร และกำกับติดตาม ครูทำหน้าที่ดูแล ช่วยเหลือ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลตนเองและเพื่อน ผู้ปกครองร่วมอบรมดูแลบุตรหลาน ส่วนชุมชนและภาคีเครือข่ายสนับสนุนข้อมูล ความรู้ ทรัพยากร และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เมื่อทุกฝ่ายมีจิตสำนึกร่วมกัน จะช่วยให้การเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียนเกิดความเข้มแข็ง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

โรงเรียนส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกันในการดูแล ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน

๓. ขั้นการตรวจสอบและประเมินผล (Check)

โรงเรียนดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน การประเมินผลกิจกรรม การประเมินทักษะชีวิต การประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ การรวบรวมข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย ข้อมูลที่ได้ถูกนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงาน จุดเด่น ปัญหา อุปสรรค และประเด็นที่ควรพัฒนา ทำให้โรงเรียนสามารถรับรู้ผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๓.๑ การนิเทศติดตามการใช้นวัตกรรม

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ดำเนินการนิเทศติดตามการใช้นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model อย่างต่อเนื่อง เพื่อกำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและคณะทำงานนิเทศภายในร่วมดำเนินการ การนิเทศติดตามมุ่งประเมินความพร้อมของครูผู้สอน การนำข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลมาใช้ในการวางแผน การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาวะ ๔ มิติ การใช้สื่อและเทคโนโลยี การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยดำเนินการผ่านการตรวจแผนกิจกรรม การสังเกตการจัดกิจกรรม การพูดคุยสะท้อนผล และการตรวจสอบหลักฐานการดำเนินงาน

ตารางสรุปผลการนิเทศติดตามการใช้นวัตกรรม

ครั้งที่	ประเด็นนิเทศติดตาม	ผลการนิเทศที่พบ	ข้อเสนอแนะ/แนวทางพัฒนา	ผลการดำเนินงานหลังนิเทศ
๑	การวางแผนกิจกรรมและการใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล	ครูผู้สอนทั้ง ๑๑ คน มีการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนและกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสุขภาวะ ๔ มิติ	เพิ่มการระบุพฤติกรรมเป้าหมายและเกณฑ์ประเมินรายกิจกรรมให้ชัดเจน	ครูปรับแผนกิจกรรมให้มีตัวชี้วัดพฤติกรรมและแบบบันทึกผลรายบุคคล
๒	การจัดกิจกรรมตาม MAHARAJ Model	ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพสังคมได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนมีส่วนร่วมดี	เพิ่มกิจกรรมการจัดการอารมณ์ การสะท้อนคิด และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	ครูบูรณาการกิจกรรมโฮมรูม บทบาทสมมติ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มากขึ้น
๓	การใช้สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	ครูใช้ใบงาน สื่อออนไลน์ QR Code และสื่อประชาสัมพันธ์ประกอบกิจกรรม	พัฒนาสื่อให้เชื่อมโยงสุขภาพ ๔ มิติ และเหมาะกับช่วงวัยของผู้เรียน	ครูร่วมกันจัดทำสื่อและ QR Code เพื่อใช้ในกิจกรรมโฮมรูมและการสื่อสารกับผู้ปกครอง
๔	การวัดและประเมินผลผู้เรียน	ครูใช้แบบสังเกตพฤติกรรมแบบประเมินทักษะชีวิต และข้อมูลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	บันทึกผลก่อน–หลัง และสรุปผลรายห้องเรียนให้เป็นระบบมากขึ้น	ครูจัดทำตารางเปรียบเทียบผลก่อน–หลัง และใช้ข้อมูลเพื่อวางแผนช่วยเหลือผู้เรียนรายบุคคล
๕	การสรุปผลและการนำผลไปปรับปรุง	ครูสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและระบุประเด็นที่ควรพัฒนาได้	นำผลการติดตามไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันใน PLC	ครูนำข้อค้นพบและแนวปฏิบัติที่ดีเข้าสู่การประชุม PLC เพื่อพัฒนากิจกรรมรอบถัดไป

๓.๒ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา วางแผนการจัดกิจกรรม สะท้อนผลการใช้นวัตกรรม และพัฒนาแนวทางการส่งเสริมทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงาน PLC มุ่งเน้นการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการนิเทศติดตาม แบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ แบบประเมินทักษะชีวิต และข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน

ตารางสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC

ครั้งที่	ประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ผลการแลกเปลี่ยน	ข้อตกลง/แนวทางร่วมกัน	ผลที่นำไปใช้
๑	การวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนและประเด็นสุขภาวะ ๔ มิติ	ครูร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล และกำหนดประเด็นที่ควรส่งเสริม	จัดกิจกรรมให้ครอบคลุมสุขภาพกาย จิตใจ สังคม และปัญญา	ครูปรับแผนกิจกรรมโฮมรูมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เชื่อมโยงสุขภาวะ ๔ มิติ
๒	การออกแบบกิจกรรมตาม MAHARAJ Model	ครูแลกเปลี่ยนกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การจัดการอารมณ์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	พัฒนากิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ และกิจกรรมสะท้อนคิด	ผู้เรียนมีโอกาสฝึกคิดตัดสินใจ แก้ปัญหา และสื่อสารเชิงบวกมากขึ้น
๓	การใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการดูแลผู้เรียน	ครูร่วมกันเสนอแนวทางใช้ QR Code สื่อออนไลน์ ใบงาน และสื่อประชาสัมพันธ์	จัดทำสื่อกลางของโรงเรียนเพื่อใช้ในโฮมรูม แนะแนว และการสื่อสารกับผู้ปกครอง	ครูมีสื่อที่ใช้งานสะดวก ผู้เรียนและผู้ปกครองเข้าถึงความรู้ได้ต่อเนื่อง
๔	การวัดและประเมินผลก่อน–หลังใช้นวัตกรรม	ครูร่วมกันกำหนดตัวชี้วัด แบบประเมิน และเกณฑ์การผ่าน	ใช้แบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติและทักษะชีวิตในรูปแบบเดียวกัน	โรงเรียนมีข้อมูลผลการพัฒนาผู้เรียนที่นำมาเปรียบเทียบและรายงานได้
๕	การสรุปผล ปัญหาอุปสรรค และแนวทางพัฒนา	ครูสะท้อนผลการดำเนินงานและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี	นำข้อเสนอแนะไปปรับกิจกรรมในรอบถัดไป และจัดเก็บเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน	เกิดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและสามารถขยายผลในสถานศึกษาได้

๔. ขั้นการปรับปรุงและพัฒนา (Act)

โรงเรียนนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา โดยปรับกิจกรรมให้หลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตและสุขภาวะ ๔ มิติ พัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยี และข้อมูลสารสนเทศในการติดตามดูแลผู้เรียน รวมทั้งขยายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย

การดำเนินงานตามวงจร PDCA ร่วมกับ MAHARAJ Model ทำให้โรงเรียนมีรูปแบบการเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียนที่ชัดเจน เป็นระบบ ต่อเนื่อง และสามารถนำไปใช้ได้จริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่จำเป็น มีสุขภาวะที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา สามารถดูแลตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิตและสุขภาวะ ๔ มิติ พัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยี และข้อมูลสารสนเทศในการติดตามดูแลผู้เรียน

๑๑. ผลการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรม

จากการดำเนินงานนวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” ร่วมกับกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ส่งผลให้สถานศึกษามีแนวทางการดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑๑.๑ ตารางสรุปผลการดำเนินงานเทียบกับเป้าหมายของนวัตกรรมนวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model

ที่	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการประเมิน
๑	นักเรียนได้รับการส่งเสริมทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผ่านกิจกรรมตาม MAHARAJ Model	ร้อยละ ๑๐๐	นักเรียนจำนวน ๒๑๓ คน ได้เข้าร่วมกิจกรรมตามนวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐	บรรลุเป้าหมาย
๒	ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม ครอบคลุมสุขภาพ ๔ มิติ	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	ผู้เรียนจำนวน ๒๑๓ คน มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญาได้ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐	สูงกว่าเป้าหมาย
๓	ผู้เรียนมีทักษะชีวิต ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การควบคุมอารมณ์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	ผู้เรียนมีพฤติกรรมและทักษะชีวิตตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐	สูงกว่าเป้าหมาย
๔	ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดูแลและพัฒนาผู้เรียน	ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป	ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรม การประชุม การเยี่ยมบ้าน และการติดตามดูแลผู้เรียน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐	สูงกว่าเป้าหมาย
๕	โรงเรียนมีระบบดูแล ช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ MAHARAJ Model ร่วมกับ PDCA	มีระบบดำเนินงานที่ชัดเจน	โรงเรียนมีแนวทางดำเนินงานตามวงจร Plan–Do–Check–Act และองค์ประกอบ MAHARAJ Model ครบ ๗ ด้าน พร้อมมีการติดตามและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	บรรลุเป้าหมาย
๖	ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและคุณภาพชีวิตที่เหมาะสม	ระดับดีขึ้นไป	ผู้เรียนมีพฤติกรรมการดูแลตนเอง มีความมั่นใจ มีสัมพันธภาพที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม	บรรลุเป้าหมาย

สรุปผล

จากตาราง พบว่า การดำเนินงานนวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model สามารถบรรลุเป้าหมายทุกตัวชี้วัด โดยนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ จำนวน ๒๑๓ คน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดูแลตนเองครอบคลุมสุขภาพทั้ง ๔ มิติ รวมทั้งเกิดความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษามีระบบการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน

๑๑.๒ ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังใช้นวัตกรรมตามสุขภาพ ๔ มิติ

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ได้ประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model โดยใช้ข้อมูลจากแบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ แบบประเมินทักษะชีวิต แบบสังเกตพฤติกรรม และข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของผู้เรียนด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา จำนวนทั้งสิ้น ๒๑๓ คน ดังตาราง

ตารางผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังใช้นวัตกรรมตามสุขภาพ ๔ มิติ

ที่	ด้านที่ประเมิน	ก่อนใช้นวัตกรรม จำนวน/ร้อยละ	หลังใช้นวัตกรรม จำนวน/ร้อยละ	ผลต่าง	เกณฑ์เป้าหมาย	ผลการประเมิน
๑	สุขภาพกาย: ผู้เรียนมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพ ออกกำลังกาย พักผ่อน และปฏิบัติตนได้เหมาะสม	๑๔๙ คน /๗๐%	๒๑๓ คน / ๑๐๐%	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	สูงกว่าเป้าหมาย
๒	สุขภาพจิตใจ: ผู้เรียนสามารถจัดการอารมณ์ มีความมั่นใจ และรับมือกับความเครียดได้เหมาะสม	๑๖๐ คน /๗๕%	๒๑๓ คน / ๑๐๐%	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	สูงกว่าเป้าหมาย
๓	สุขภาพสังคม: ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นทีม เคารพกติกา และมีสัมพันธภาพที่ดี	๑๔๗ คน / ๖๙%	๒๑๓ คน / ๑๐๐%	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๑	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	สูงกว่าเป้าหมาย
๔	สุขภาพปัญญา: ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ ใช้เหตุผล และเลือกปฏิบัติตนได้เหมาะสม	๑๕๓ คน /๗๒%	๒๑๓ คน / ๑๐๐%	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	สูงกว่าเป้าหมาย
๕	ทักษะชีวิตโดยรวม: ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ควบคุมอารมณ์ สื่อสารเชิงบวก และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง	๑๕๕ คน /๗๓%	๒๑๓ คน / ๑๐๐%	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๗	ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	สูงกว่าเป้าหมาย

สรุปผลการเปรียบเทียบ

ผลการประเมินหลังใช้นวัตกรรม พบว่า นักเรียนโรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ มีผลการพัฒนาตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ครอบคลุมสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม สุขภาพปัญญา และทักษะชีวิตโดยรวม ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ ๙๐ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานตาม MAHARAJ Model ร่วมกับวงจรคุณภาพ PDCA ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการดูแลและพัฒนาอย่าง

เป็นระบบ ทั้งด้านการดูแลตนเอง การจัดการอารมณ์ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การคิดไตร่ตรอง และการเลือกปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเป็นองค์รวม

๑๑.๓ ผลที่เกิดกับครู

จากการดำเนินงานนวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” พบว่า ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบ ดำเนินกิจกรรม ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยสามารถนำข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบประเมินทักษะชีวิต แบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ และผลการสังเกตพฤติกรรม มาใช้ในการวางแผนและจัดกิจกรรมได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

ตารางสรุปผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน

ที่	รายการประเมิน	ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน	ผลการประเมิน
๑	การออกแบบการจัดการเรียนรู้	ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ สามารถนำข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับสุขภาวะ ๔ มิติ	บรรลุเป้าหมาย
๒	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การควบคุมอารมณ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม	บรรลุเป้าหมาย
๓	การใช้สื่อและเทคโนโลยี	ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ใช้สื่อ ใบงาน QR Code สื่อออนไลน์ และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความรู้และการดูแลตนเองของผู้เรียน	บรรลุเป้าหมาย
๔	การวัดและประเมินผล	ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินทักษะชีวิต แบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ และข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการติดตามพัฒนาการของผู้เรียน	บรรลุเป้าหมาย
๕	การนิเทศติดตามและ PLC	ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เข้าร่วมการนิเทศติดตามและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงกิจกรรมและการดูแลผู้เรียน	บรรลุเป้าหมาย

สรุปผล

ผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนทั้ง ๑๑ คน มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนวัตกรรม MAHARAJ Model ไปใช้ในการจัดกิจกรรม การดูแลช่วยเหลือ และการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ครูสามารถใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลเป็นฐานในการออกแบบกิจกรรม ใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการเรียนรู้ ติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และร่วมสะท้อนผลผ่านกระบวนการนิเทศและ PLC ส่งผลให้การพัฒนาทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียนมีความเป็นระบบ ชัดเจน และสอดคล้องกับสุขภาวะทั้ง ๔ มิติ

๑๑.๔ ผลการนิเทศติดตามและการดำเนินงาน PLC

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ได้ดำเนินการนิเทศติดตามและจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อกำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ และพัฒนาการใช้นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา คณะทำงานนิเทศภายใน และครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน ร่วมดำเนินงาน การนิเทศติดตามมุ่งเน้นการตรวจสอบการใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล การวางแผนและจัดกิจกรรมตาม MAHARAJ Model การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดและประเมินผลผู้เรียน รวมทั้งการนำผลการประเมินไปปรับปรุงกิจกรรม ขณะที่การดำเนินงาน PLC มุ่งให้ครูร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนผล และกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมสุขภาวะ ๔ มิติ

ตารางสรุปผลการนิเทศติดตามและการดำเนินงาน PLC

รายการ	ผลการดำเนินงาน	ผลที่เกิดขึ้น
การนิเทศติดตามการใช้นวัตกรรม	มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรม การใช้สื่อ การประเมินผล และการบันทึกข้อมูลผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยครูผู้สอนทั้ง ๑๑ คนได้รับการนิเทศและข้อเสนอแนะ	ครูสามารถปรับแผนกิจกรรมให้มีพฤติกรรมเป้าหมาย เกณฑ์ประเมิน และการบันทึกผลรายบุคคลที่ชัดเจนมากขึ้น
การใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล	ครูใช้ข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ และแบบประเมินทักษะชีวิตในการวางแผน	การจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
การพัฒนากิจกรรมตามข้อเสนอแนะ	ครูเพิ่มกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ กิจกรรมสะท้อนคิด และกิจกรรมฝึกตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น และได้รับการส่งเสริมทั้งสุขภาพกาย จิตใจ สังคม และปัญญา
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน PLC	ครูผู้สอน ๑๑ คน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาผู้เรียน แนวทางจัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ เครื่องมือประเมิน และผลการดำเนินงาน	เกิดแนวปฏิบัติร่วมในการใช้ MAHARAJ Model และเกิดการทำงานเป็นทีมในการดูแลผู้เรียน
การพัฒนาสื่อและเครื่องมือประเมิน	ครูร่วมกันจัดทำและปรับปรุงใบงาน สื่อ QR Code สื่อออนไลน์ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ	โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือที่สามารถใช้ติดตามพัฒนาการผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ
การนำผลไปปรับปรุงพัฒนา	ข้อค้นพบจากนิเทศและ PLC ถูกนำไปปรับแผนกิจกรรม เครื่องมือประเมิน และแนวทางติดตามผู้เรียนในรอบถัดไป	การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับวงจร PDCA

สรุปผล

ผลการนิเทศติดตามและการดำเนินงาน PLC พบว่า ครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน สามารถนำนวัตกรรม MAHARAJ Model ไปใช้ในการดูแลและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ ครูมีความเข้าใจร่วมกันในการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงสุขภาวะ ๔ มิติ ใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลในการวางแผน และสามารถติดตามผลการพัฒนาของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

การนิเทศติดตามช่วยให้ครูได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดกิจกรรม ขณะที่กระบวนการ PLC ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี การร่วมพัฒนาสื่อและเครื่องมือประเมิน รวมทั้งการกำหนดแนวทางดูแลผู้เรียนร่วมกัน ส่งผลให้นวัตกรรมมีความเข้มแข็ง สามารถนำไปใช้ได้จริง และพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

๑๑.๕ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ได้ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานนวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรม การมีส่วนร่วม การใช้สื่อและเทคโนโลยี การติดตามดูแลผู้เรียน และผลที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง แล้วนำผลมาวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ยและแปลผลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๔.๕๑–๕.๐๐	มากที่สุด
๓.๕๑–๔.๕๐	มาก
๒.๕๑–๓.๕๐	ปานกลาง
๑.๕๑–๒.๕๐	น้อย
๑.๐๐–๑.๕๐	น้อยที่สุด

ตารางสรุปผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

ที่	กลุ่มผู้ประเมิน	จำนวนผู้ตอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
๑	ครูผู้สอน	๑๑ คน	๔.๗๘	๐.๓๑	มากที่สุด
๒	นักเรียน	๒๑๓ คน	๔.๗๒	๐.๓๖	มากที่สุด
๓	ผู้ปกครอง	๒๑๓ คน	๔.๖๙	๐.๓๙	มากที่สุด
รวม		**๔๓๗ คน**	**๔.๗๓**	**๐.๓๕**	**มากที่สุด**

ตารางผลการประเมินความพึงพอใจรายด้าน

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๑	รูปแบบ MAHARAJ Model มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ได้จริง	๔.๗๕	มากที่สุด
๒	กิจกรรมมีความเหมาะสมกับวัย ความต้องการ และบริบทของผู้เรียน	๔.๗๔	มากที่สุด
๓	กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาวะครบทั้ง ๔ มิติ	๔.๗๗	มากที่สุด
๔	การใช้สื่อ เทคโนโลยี และ QR Code ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้สะดวก	๔.๗๑	มากที่สุด
๕	การนิเทศติดตามและ PLC ช่วยให้ครูปรับปรุงการจัดกิจกรรมได้ดีขึ้น	๔.๗๖	มากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
๖	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายช่วยสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียน	๔.๖๘	มากที่สุด
๗	ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	๔.๗๓	มากที่สุด
รวม		**๔.๗๓**	**มากที่สุด**

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานนวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model พบว่า โดยภาพรวมผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ๔.๗๓ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๕

เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่ม พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจสูงสุด รองลงมา ได้แก่ นักเรียน และผู้ปกครอง ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบนวัตกรรมมีความเหมาะสม ชัดเจน สามารถนำไปใช้ได้จริง และได้รับการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า MAHARAJ Model สามารถสนับสนุนการดูแลและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตอย่างครอบคลุมสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา

๑๒. การนำไปใช้ประโยชน์และกระบวนการ PLC

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ นำผลการดำเนินงาน ผลการนิเทศติดตาม และผลการประเมินจากการใช้นวัตกรรม MAHARAJ Model มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการดูแลผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยครูนำข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลมาใช้ในการวางแผนและออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและครอบคลุมสุขภาวะทั้ง ๔ มิติ ได้แก่ สุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา ตลอดจนพัฒนากิจกรรม สื่อ เทคโนโลยี เครื่องมือวัดและประเมินผล รวมทั้งนำแนวปฏิบัติที่ดีไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผลภายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย ส่งผลให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง เป็นระบบ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

๑๒.๑ กระบวนการ PLC

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ดำเนินการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) โดยครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลและปัญหาของผู้เรียน วางแผนและออกแบบกิจกรรมตาม MAHARAJ Model พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี กำหนดตัวชี้วัดและเครื่องมือประเมิน ตลอดจนสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากการนิเทศติดตาม แบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติ แบบประเมินทักษะชีวิต และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ผลจาก PLC นำไปสู่การปรับปรุงกิจกรรมในรอบถัดไป การสร้างแนวปฏิบัติร่วมของครู และการพัฒนานวัตกรรมอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA ดังนี้

๑๒.๑.๑ วิเคราะห์ข้อมูลและค้นหาปัญหา ครูร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลและสุขภาวะ ๔ มิติ เพื่อค้นหาว่าด้านใดควรได้รับการส่งเสริม แล้วนำไปปรับแผนโฮมรูมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑๒.๑.๒ ร่วมออกแบบกิจกรรม แลกเปลี่ยนแนวทางจัดกิจกรรมตาม MAHARAJ Model เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ การสะท้อนคิด การฝึกแก้ปัญหา และการจัดการอารมณ์

๑๒.๑.๓ ร่วมพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ครูช่วยกันพัฒนาใบงาน QR Code สื่อออนไลน์ และสื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อใช้ร่วมกันทั้งโรงเรียนและสื่อสารกับผู้ปกครอง

๑๒.๑.๔ ร่วมกำหนดการวัดและประเมินผล กำหนดตัวชี้วัด แบบประเมิน และเกณฑ์การผ่านร่วมกัน พร้อมเก็บข้อมูลก่อน–หลัง เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลพัฒนาการของผู้เรียนได้

๑๒.๑.๕ สะท้อนผลและปรับปรุงรอบต่อไป ครูร่วมกันสรุปผล ปัญหา อุปสรรค และแนวปฏิบัติที่ดี แล้วนำข้อเสนอแนะกลับไปปรับกิจกรรมในรอบต่อไป รวมทั้งจัดเก็บเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน

๑๒.๒ การเผยแพร่นวัตกรรม

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ ได้ดำเนินการเผยแพร่นวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” เพื่อให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่สนใจได้รับทราบแนวทางการดำเนินงาน ผลที่เกิดขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม โดยมีแนวทางการเผยแพร่ ดังนี้

๑๒.๒.๑ เผยแพร่ภายในสถานศึกษา ผ่านการประชุมครู การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การประชุมผู้ปกครอง และกิจกรรม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงาน แนวทางการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และการพัฒนาทักษะชีวิตอย่างต่อเนื่อง

ประชุมผู้ปกครองนักเรียนภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๙

กิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

๑๒.๒.๒ เผยแพร่ผ่านสื่อเทคโนโลยีและช่องทางออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์โรงเรียน เพจ Facebook ของโรงเรียน กลุ่มไลน์ผู้ปกครอง และสื่อดิจิทัลต่าง ๆ โดยนำเสนอภาพกิจกรรม ผลการดำเนินงาน สื่อความรู้ และแนวปฏิบัติที่ดีในการเสริมสร้างทักษะชีวิตและสุขภาวะของผู้เรียน

วารสาร ข่าวประชาสัมพันธ์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ตัวอย่างข่าวประชาสัมพันธ์

๑๒.๒.๓ เผยแพร่และขยายผลร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่าย ผ่านการประชุมเครือข่าย การจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเชิญวิทยากรภายนอก และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน เพื่อร่วมกันสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เรียนอย่างรอบด้าน

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	QR Code	รูปตัวอย่าง
๑	โครงการเด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด/กิจกรรมวันต่อต้านยาเสพติด		
๒	กิจกรรม รวมพลังสร้างสัปปายะสู่วัด (Big Cleaning Day)		

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	QR Code	รูปตัวอย่าง
๓	กิจกรรมป้องกันการจมน้ำในเด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี		
๔	กีฬานักเรียนอำเภอแม่ริม		
๕	กิจกรรมกีฬาสีภายในและกิจกรรมวันเด็ก ปีการศึกษา ๒๕๖๘		
๖	กิจกรรมศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๘		
๗	กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ ปีการศึกษา ๒๕๖๘		

ลำดับ	ชื่อกิจกรรม	QR Code	รูปตัวอย่าง
๘	โครงการเสริมสร้าง ทักษะชีวิต วัยใส เติบใหญ่อย่างมีคุณภาพ(ป.๑-๓)		
๙	โครงการเสริมสร้าง ทักษะชีวิต วัยใส เติบใหญ่อย่างมีคุณภาพ(ป.๔-๖)		

๑๒.๓ การต่อยอดพัฒนา

โรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ มีแนวทางต่อยอดและพัฒนานวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น โดยนำผลจากการประเมิน การนิเทศติดตาม การดำเนินงาน PLC และข้อเสนอแนะจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภาคีเครือข่าย มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานในรอบต่อไป ทั้งในด้านการวางแผนกิจกรรม การใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนการวัดและประเมินผลให้มีความชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

การต่อยอดจะมุ่งพัฒนาในประเด็นสำคัญ ได้แก่ การเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริม สุขภาวะ ๔ มิติ ให้ครอบคลุมสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา การพัฒนากิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ การสะท้อนคิด และกิจกรรมฝึกตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รวมถึงการพัฒนาสื่อ ใบงาน QR Code และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลให้ผู้เรียนและผู้ปกครองสามารถเข้าถึงได้สะดวกและต่อเนื่อง ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือประเมินและการบันทึกผลก่อน–หลังให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ติดตามพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ โรงเรียนจะขยายผลการใช้นวัตกรรมให้ครอบคลุมการดำเนินงานของครูทุกระดับชั้น โดยใช้กระบวนการ PLC เป็นกลไกในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมพัฒนากิจกรรม สื่อ และเครื่องมือประเมิน ตลอดจนรวบรวมแนวปฏิบัติที่ดีเป็นแนวทางของสถานศึกษา พร้อมทั้งขยายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อสนับสนุนการดูแลและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ MAHARAJ Model สามารถพัฒนาเป็นรูปแบบการดำเนินงานที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ ขยายผลได้ และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

๑๒.๔ การประยุกต์ใช้ร่วมกับโมเดลอื่น

นวัตกรรม “เสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับรูปแบบหรือกระบวนการพัฒนาอื่นได้อย่างยืดหยุ่น โดยในปัจจุบันโรงเรียนได้นำ MAHARAJ Model บูรณาการร่วมกับวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบ ตั้งแต่

การศึกษาข้อมูลและวางแผน การดำเนินกิจกรรม การติดตามประเมินผล และการนำผลกลับมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ สามารถต่อยอดประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวทางอื่นได้ เช่น

๑๒.๔.๑ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใช้ร่วมกับ M – Monitoring เพื่อรู้จัก คัดกรอง เฝ้าระวัง และติดตามผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๑๒.๔.๒ PLC ใช้ร่วมกับ A – Assessment และ J – Joint Responsibility เพื่อให้ครูร่วมวิเคราะห์ข้อมูล สะท้อนผล แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และกำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

๑๒.๔.๓ Active Learning สามารถนำมาใช้ร่วมกับ H – Healthy Life Skills โดยออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่น

๑๒.๔.๔ ๕E Model สามารถประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต โดยเชื่อมขั้น Engage กับการสร้างความตระหนักรู้ (Awareness) และขั้น Evaluate กับการประเมินผล (Assessment)

๑๒.๔.๕ Coaching/Mentoring สามารถใช้เสริม R – Role Model เพื่อพัฒนาแกนนำนักเรียน ครูต้นแบบ และการช่วยเหลือเพื่อน โดยเน้นการให้คำแนะนำและสะท้อนคิด

๑๒.๔.๖ แนวคิดเครือข่ายความร่วมมือ สามารถเชื่อมกับ A – Alliance และ J – Joint Responsibility เพื่อขยายการมีส่วนร่วมจากโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย

ดังนั้น MAHARAJ Model จึงไม่ได้เป็นรูปแบบที่แยกออกจากกระบวนการอื่น แต่สามารถทำหน้าที่เป็น “กรอบหลักในการพัฒนาผู้เรียน” แล้วนำกระบวนการอื่นมาช่วยเสริมในแต่ละองค์ประกอบได้ เช่น PDCA ช่วยบริหารวงจรงาน, PLC ช่วยพัฒนาครู, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยคัดกรองรายบุคคล และ Active Learning ช่วยออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑๓. ผลกระทบและถอดบทเรียน

๑๓.๑ ผลสัมฤทธิ์และการยกระดับคุณภาพ

จากการดำเนินงานนวัตกรรม “นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model” ร่วมกับกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA พบว่า การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยนักเรียนโรงเรียนมูลนิธิมหาราช ๕ จำนวน ๒๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผ่านกิจกรรมตามนวัตกรรมอย่างทั่วถึง

ผลการเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน โดยสุขภาพกายเพิ่มจากร้อยละ ๗๐ เป็นร้อยละ ๑๐๐ สุขภาพจิตใจเพิ่มจากร้อยละ ๗๕ เป็นร้อยละ ๑๐๐ สุขภาพสังคมเพิ่มจากร้อยละ ๖๙ เป็นร้อยละ ๑๐๐ และสุขภาพปัญญาเพิ่มจากร้อยละ ๗๒ เป็นร้อยละ ๑๐๐ ขณะที่ทักษะชีวิตโดยรวมเพิ่มจากร้อยละ ๗๓ เป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ที่ร้อยละ ๙๐

ในด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมการดูแลตนเองที่เหมาะสมมากขึ้น สามารถจัดการอารมณ์ มีความมั่นใจ ทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพกติกา ใช้เหตุผลในการคิดและตัดสินใจ ตลอดจนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานตาม MAHARAJ Model ช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนครอบคลุมสุขภาวะทั้ง ๔ มิติอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ยังเกิดผลเชิงบวกต่อครูและการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยครูผู้สอนจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ สามารถนำข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลมาใช้ในการออกแบบกิจกรรม ใช้สื่อและเทคโนโลยี ติดตามประเมินผล และเข้าร่วมการนิเทศและ PLC เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้

โรงเรียนมีแนวทางการดูแลและพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน เป็นระบบ และเชื่อมโยงการทำงานของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายมากขึ้น

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง จำนวนรวม ๔๓๗ คน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย ๔.๗๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๕ ซึ่งสะท้อนถึงการยอมรับต่อรูปแบบกิจกรรม การมีส่วนร่วม การใช้สื่อและเทคโนโลยี รวมถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

โดยสรุป ผลกระทบของนวัตกรรมไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะกับผู้เรียน แต่ยังส่งผลต่อ ครู ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ทำให้สถานศึกษามีระบบพัฒนาผู้เรียนที่เป็นรูปธรรม สามารถติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA

๑๓.๒ การถอดบทเรียน (Lessons Learned)

จากการดำเนินงาน MAHARAJ Model สามารถถอดบทเรียนสำคัญเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและขยายผล ดังนี้

๑) การพัฒนาผู้เรียนควรเริ่มจากข้อมูลจริงของผู้เรียน

การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การเยี่ยมบ้าน การสังเกตพฤติกรรม และการใช้ข้อมูลจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วยให้ครูเห็นความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนอย่างชัดเจน ส่งผลให้สามารถออกแบบกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือได้ตรงกับสภาพจริงมากกว่าการใช้กิจกรรมแบบเดียวกับนักเรียนทุกคน

๒) การพัฒนาคุณภาพชีวิตต้องดำเนินการแบบองค์รวม

การดูแลผู้เรียนไม่ควรมุ่งเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ควรเชื่อมโยงสุขภาพกาย สุขภาพจิตใจ สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญาเข้าด้วยกัน เพราะแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน

๓) กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงเกิดผลต่อทักษะชีวิตได้ชัดเจน

กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ บทบาทสมมติ กิจกรรมสะท้อนคิด กีฬา ลูกเสือ–เนตรนารี จิตอาสา และกิจกรรมฝึกแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ตัดสินใจ สื่อสาร ควบคุมอารมณ์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นจากสถานการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานในองค์ประกอบ H – Healthy Life Skills ของ MAHARAJ Model

๔) ความร่วมมือของทุกฝ่ายเป็นปัจจัยสำคัญของความยั่งยืน

ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายต้องมีบทบาทและความรับผิดชอบร่วมกัน การประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยมบ้าน การทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน และการประสานหน่วยงานภายนอก ทำให้การดูแลผู้เรียนไม่จำกัดอยู่เฉพาะภายในโรงเรียน

๕) PLC ทำให้นวัตกรรมเกิดการพัฒนา ไม่หยุดอยู่ที่กิจกรรมครั้งเดียว

การที่ครูทั้ง ๑๑ คนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล แลกเปลี่ยนปัญหา พัฒนากิจกรรม สื่อ และเครื่องมือประเมิน ตลอดจนสะท้อนผลและกำหนดแนวทางร่วมกัน ทำให้เกิดแนวปฏิบัติร่วมของโรงเรียน และสามารถนำผลจากรอบหนึ่งไปปรับปรุงการดำเนินงานในรอบถัดไปได้

๖) การใช้เทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน แต่ต้องใช้ควบคู่กับข้อมูลและกระบวนการดูแลผู้เรียน

การใช้ QR Code สื่อออนไลน์ ใบงาน และแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนและผู้ปกครองเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกขึ้น แต่ประสิทธิผลของนวัตกรรมเกิดจากการนำเทคโนโลยีไปเชื่อมโยงกับข้อมูลผู้เรียน การจัดกิจกรรม และการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๗) การดำเนินงานตาม PDCA ช่วยให้นวัตกรรมมีความต่อเนื่องและตรวจสอบได้

การวางแผนจากข้อมูลจริง (Plan) การดำเนินกิจกรรมตาม MAHARAJ Model (Do) การนิเทศและประเมินผล (Check) และการนำผลจากการประเมินและ PLC มาปรับปรุงกิจกรรม (Act) เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้นวัตกรรมสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

๑๔. ปัญหา อุปสรรค และปัจจัยความสำเร็จ

๑๔.๑ ปัญหาในการดำเนินงาน

ครูบางส่วนยังต้องปรับการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย เกณฑ์ประเมิน และการบันทึกผลผู้เรียนรายบุคคลให้ชัดเจน รวมทั้งควรเพิ่มกิจกรรมด้านการจัดการอารมณ์ การสะท้อนคิด และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

๑๔.๒. อุปสรรคในการดำเนินงาน

การดำเนินงานต้องอาศัยการประสานความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลและประเมินผลให้เป็นรูปแบบเดียวกัน จึงต้องใช้เวลาในการติดตามและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๑๔.๓ ปัจจัยความสำเร็จ (Success Factors)

ความร่วมมือของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่าย การใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล การนิเทศติดตาม การดำเนินงาน PLC การใช้สื่อและเทคโนโลยี และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นวัตกรรมบรรลุเป้าหมาย

๑๔.๔ ประโยชน์สาธารณะที่ได้รับ

ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาวะครบทั้ง ๔ มิติ โรงเรียนมีแนวทางดูแลผู้เรียนที่เป็นระบบ ครูมีแนวปฏิบัติร่วมกัน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น และสามารถนำรูปแบบ MAHARAJ Model ไปเผยแพร่หรือขยายผลสู่บริบทอื่นได้

ลงชื่อผู้รายงาน นางสาวชนันท์ธิดา ใจแก้ว
ตำแหน่ง ครู คศ.๑

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบประเมินสุขภาวะ ๔ มิติของผู้เรียน

นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ ..... วันที่ประเมิน ...../...../๒๕๖๙

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับที่ตรงกับพฤติกรรมของผู้เรียนมากที่สุด โดย ๕ = มากที่สุด, ๔ = มาก, ๓ = ปานกลาง, ๒ = น้อย, ๑ = น้อยที่สุด

ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน
สุขภาพกาย	๑. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และสะอาด	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพกาย	๒. ออกกำลังกายหรือเคลื่อนไหวร่างกายอย่างเหมาะสม	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพกาย	๓. พักผ่อนและนอนหลับเพียงพอ	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพกาย	๔. รู้จักดูแลความสะอาดและป้องกันอุบัติเหตุ	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพกาย	๕. หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพจิตใจ	๖. รู้เท่าทันและควบคุมอารมณ์ของตนเองได้	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพจิตใจ	๗. มีความมั่นใจและเห็นคุณค่าในตนเอง	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพจิตใจ	๘. รับมือกับความกังวลหรือความเครียดได้อย่างเหมาะสม	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพจิตใจ	๙. กล้าขอคำปรึกษาเมื่อมีปัญหา	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพจิตใจ	๑๐. มีอารมณ์แจ่มใสและพร้อมเรียนรู้	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพสังคม	๑๑. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเคารพและมีน้ำใจ	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพสังคม	๑๒. ทำงานร่วมกับผู้อื่นและรับผิดชอบหน้าที่	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพสังคม	๑๓. เคารพกติกาและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพสังคม	๑๔. สื่อสารกับผู้อื่นอย่างสุภาพและสร้างสรรค์	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)

ด้าน	รายการประเมิน	ระดับคะแนน
สุขภาพสังคม	๑๕. ช่วยเหลือเพื่อนและมีจิตอาสา	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพปัญญา	๑๖. คิดวิเคราะห์ข้อมูลก่อนตัดสินใจ	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพปัญญา	๑๗. ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพปัญญา	๑๘. รู้จักแยกแยะข้อมูลที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพปัญญา	๑๙. ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
สุขภาพปัญญา	๒๐. นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)

เกณฑ์การแปลผล: ๔.๕๑–๕.๐๐ = ดีมากที่สุด | ๓.๕๑–๔.๕๐ = ดีมาก | ๒.๕๑–๓.๕๐ = ปานกลาง | ๑.๕๑–๒.๕๐ = น้อย | ๑.๐๐–๑.๕๐ = น้อยที่สุด

ลงชื่อ ..... ลงชื่อ .....

(ผู้ประเมิน) (ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา)

ตำแหน่ง ..... ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก ข แบบประเมินทักษะชีวิตของผู้เรียน

ชื่อ-สกุล ..... ชั้น ..... เลขที่ ..... วันที่ประเมิน ...../...../๒๕๖๙

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในระดับพฤติกรรม โดย ๕ = ปฏิบัติได้สม่ำเสมอ, ๔ = ปฏิบัติได้บ่อย, ๓ = ปฏิบัติได้บางครั้ง, ๒ = ปฏิบัติได้น้อย, ๑ = ยังปฏิบัติไม่ได้

ลำดับ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน
๑	รู้จักตนเองและเห็นคุณค่าในตนเอง	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๒	สื่อสารความคิดและความรู้สึกอย่างเหมาะสม	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๓	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๔	ควบคุมอารมณ์เมื่อเผชิญสถานการณ์ไม่พึงประสงค์	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๕	ตัดสินใจโดยพิจารณาข้อมูลและผลที่อาจเกิดขึ้น	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๖	แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างมีขั้นตอน	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๗	ปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๘	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างรับผิดชอบ	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๙	เคารพกติกาและสิทธิของผู้อื่น	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๑๐	ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๑๑	รู้จักขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๑๒	ใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๑๓	มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๑๔	มีวินัยและอดทนต่ออุปสรรค	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)
๑๕	มีจิตอาสาและช่วยเหลือส่วนรวม	คะแนน: ..... (๕ ๔ ๓ ๒ ๑)

สรุประดับทักษะชีวิตโดยรวม: [ ] ดีมากที่สุด [ ] ดีมาก [ ] ปานกลาง [ ] ควรส่งเสริม [ ] ควรได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ

ลงชื่อ ..... ลงชื่อ .....

(ผู้ประเมิน) (ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา)

ตำแหน่ง ..... ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก ค แบบบันทึกการนิเทศติดตามการใช้นวัตกรรม

นวัตกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและคุณภาพชีวิตผู้เรียน โดยใช้ MAHARAJ Model

วัน/เดือน/ปี ...../...../๒๕๖๙ เวลา ..... น. สถานที่ .....

ผู้นิเทศ ..... ผู้รับการนิเทศ .....

ชั้น/กลุ่มกิจกรรม ..... จำนวนนักเรียน ..... คน

คำชี้แจง: ทำเครื่องหมาย ✓ ตามระดับคุณภาพ ๔ = ดีมาก, ๓ = ดี, ๒ = พอใช้, ๑ = ควรปรับปรุง

ประเด็นนิเทศ	๔	๓	๒	๑	ข้อค้นพบ/ข้อเสนอแนะ
๑. ครูใช้ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลในการวางแผนกิจกรรม					
๒. แผนกิจกรรมสอดคล้องกับสุขภาวะ ๔ มิติและ MAHARAJ Model					
๓. ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ลงมือปฏิบัติจริง					
๔. ใช้สื่อ เทคโนโลยี หรือ QR Code ได้เหมาะสม					
๕. ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การตัดสินใจ และการสื่อสารเชิงบวก					
๖. มีการติดตามพฤติกรรมและบันทึกผลรายบุคคล					
๗. ใช้เครื่องมือประเมินสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
๘. นำผลการประเมินไปใช้วางแผนช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน					

จุดเด่นที่พบ

.....

ประเด็นที่ควรพัฒนา

.....

ข้อตกลง/แนวทางการปรับปรุง

.....

ลงชื่อ ..... ลงชื่อ .....

(ผู้นิเทศ) (ผู้รับการนิเทศ)

ตำแหน่ง ..... ตำแหน่ง .....

ภาคผนวก ง แบบบันทึกการประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ครั้งที่ ..... ภาคเรียนที่ ..... ปีการศึกษา ๒๕๖๙ วัน/เดือน/ปี ...../...../๒๕๖๙ เวลา ..... น.

สถานที่ ..... ผู้นำ PLC .....

ประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้: [ ] วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน [ ] ออกแบบกิจกรรม [ ] สื่อ/เทคโนโลยี [ ] วัดและประเมินผล [ ] สะท้อนผล/ปรับปรุง

๑. ปัญหา/ความต้องการที่พบ

.....

.....

๒. ข้อมูลหรือหลักฐานที่นำมาใช้ในการแลกเปลี่ยน

.....

.....

๓. แนวปฏิบัติที่ดี/ข้อค้นพบจากการแลกเปลี่ยน

.....

.....

๔. ข้อตกลงร่วมกันและแนวทางนำไปใช้

.....

.....

๕. ผลการนำไปใช้และการติดตามครั้งถัดไป

.....

.....

ลงชื่อ ..... ลงชื่อ .....

(ผู้บันทึก PLC) (ผู้นำ PLC)

ตำแหน่ง ..... ตำแหน่ง .....

